

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЗИТИВНА ПЕДАГОГІКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Професійна освіта. Цифрові технології»
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація 015.39 Цифрові технології
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 07
від 10 грудня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Позитивна педагогіка
Викладач	доктор філософії, асистент Басараб Наталія Ярославівна
Контактний телефон викладача	+380974175586
E-mail викладача	natalia.basarab@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Понеділок, 12.00, 510 ауд. (Бандери 1) Консультації з питань курсу та самостійної роботи.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс спрямований на забезпечення достатнього рівня теоретичних знань про сутність, специфіку, провідні концепції, ідеї, принципи, технології виховання позитивної особистості, а також про місце позитивної педагогіки в колі соціокультурних проблем сучасного суспільства. Основні теоретичні положення, ідеї курсу розглядаються через призму провідних концепцій, ідей, принципів, технологій виховання позитивної особистості, яка відрізняється розвиненим позитивним мисленням, позитивним ставленням до світу, інших людей та досвідом позитивної поведінки на засадах аксіологічного, культурологічного, синергетичного, особистісно-діяльнісного, компетентнісного, феноменологічного підходів в контексті ідей гуманізації, демократизації, гуманітаризації, плюралізму і варіативності виховних практик.</p> <p>Вивчення курсу «Позитивна педагогіка» відбувається шляхом обговорення, рефлексії, осмислення студентами власного життєвого досвіду, професійних уявлень, вироблення власного бачення педагогічної взаємодії, формування у здобувачів вищої освіти умінь самостійного пошуку та аналізу наукових джерел; удосконалення умінь орієнтуватися в колі проблем сучасної педагогічної науки; розширення знань здобувачів вищої освіти із цікавої для них проблематики в галузі позитивної педагогіки; формування позитивного мислення, формування здібностей до позитивного саморозвитку та самовдосконалення, набуття відповідних умінь та навичок, передбачає огляд, аналіз, оцінку теоретичних положень викладачем у взаємодії зі студентами під час лекцій.</p> <p>Практично-семінарські заняття орієнтовані на самостійну підготовку студентами проєктів, творчих робіт, ситуаційних вправ, їхнього представлення та обговорення у групі, аналіз педагогічних ситуацій, фрагментів навчально-виховного процесу з позиції теоретичних ідей, концепцій, власних педагогічних поглядів, організацію мікроробот студентів.</p>	
3. Мета та цілі до навчальної дисципліни	
<p>Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з основними положеннями <i>позитивної педагогіки</i>, провідними концепціями, ідеями, принципами, технологіями виховання позитивної особистості, яка відрізняється розвиненим позитивним мисленням, позитивним ставленням до світу, інших людей та досвідом позитивної поведінки на засадах аксіологічного, культурологічного, синергетичного, особистісно-діяльнісного, компетентнісного, феноменологічного підходів в контексті ідей гуманізації, демократизації, гуманітаризації, плюралізму і варіативності виховних практик.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - з'ясування сутності та специфіки позитивної педагогіки; - вивчення ключових положень і проблематики позитивної педагогіки; - визначення місця позитивної педагогіки в колі соціокультурних проблем сучасного суспільства; - ознайомлення із концептуальними ідеями позитивної онтології людського буття; - опанування теоретико-методологічними підходами, технологіями до виховання позитивної особистості; - допомога студентам у набутті умінь теоретичного проєктування та практичного конструювання освітнього процесу, спрямованого на розвиток особистості учнів та їх творчу самореалізацію, передовсім шляхом впровадження технологій виховання позитивної 	

особистості;

- сприяння засвоєнню методів і форм організації навчального й виховного процесів діяльність на основі позитивних цінностей і смислів;
- спонукання студентів до подальшої самоосвіти і самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього педагога, яка відрізняється розвиненим позитивним мисленням, позитивним ставленням до світу, інших людей та досвідом позитивної поведінки.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 06 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 07 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 08. Здатність працювати в команді.

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 04. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

СК 05. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище

Програмні результати навчання

ПР 06. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 09. Відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітні програмою.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та розвитку здобувачів освіти.

ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та коригування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачами освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності .

5. Організація навчання навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12

семінарські заняття / практичні / лабораторні			18
самостійна робота			60
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	II	Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	лекції	заняття	сам. робота
Тема 1. ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ ПОЗИТИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ. План Актуальність проблеми виникнення позитивної педагогіки. Історичний ракурс проблеми. Наукове поле дослідження позитивної педагогіки.	2	2	10
Тема 2. ВИХОВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ: ОНТОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ. План Позитивна онтологія людського буття: концепція «Людина в світі і світ в людині». Обґрунтування необхідності парадигмальних змін ціннісно-онтологічних координат освіти і виховання. Сутність виховання в контексті позитивної педагогіки. Культура як доміантна категорія позитивної педагогіки. Практичний досвід роботи з формування позитивної особистості.	2	4	10
Тема 3. ПОЗИТИВНЕ МИСЛЕННЯ – ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ЧИННИК ВИХОВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ. План Актуальність проблеми розвитку позитивного мислення. Сутність	2	2	10

позитивного мислення.			
<p>Тема 4. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИХОВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ.</p> <p>План</p> <p>Гуманітарна парадигма – визначальна стратегія виховання позитивної особистості. Провідні концепції та ідеї виховання позитивної особистості.</p> <p>Діалогічність – мета-принцип позитивної педагогіки. Загальні принципи виховання позитивної особистості: принцип гуманізації, принцип природовідповідності, принцип суб'єктності, принцип сенсуалізму, зв'язок виховання з життям, працею, принцип єдності виховних впливів.</p> <p>Специфічні принципи виховання позитивної особистості: принцип позитивних пріоритетів; принцип позитивного наповнення життя; принцип позитивної перспективи; принцип заміщення негативного позитивним; принцип незрівняння; принцип одухотворення; принцип ідеалотворення.</p> <p>Методологічні підходи до виховання позитивної особистості.</p>	2	4	10
<p>Тема 5. ЦІННІСНО-СМИСЛОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ ВИХОВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ</p> <p>План</p> <p>Обґрунтування проблеми виховання позитивної особистості на ціннісно-сміслових засадах. Сутність цінностей і смислів.</p>	2	2	10

Позитивні ціннісно-сміслові детермінанти виховання позитивної особистості.			
Тема 6. Технології виховання позитивної особистості. План Спрямованість технологій позитивної педагогіки. Специфіка діяльності педагога у контексті позитивної педагогіки. Сутність технологій виховання позитивної особистості: повсякденні технології, ситуативні технології, перспективні технології	2	4	10
Всього	12	18	60

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Рейтинговий показник</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка у національній шкалі</th> </tr> <tr> <th>Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика</th> <th>Залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>A (відмінно)</td> <td>Відмінно</td> <td rowspan="3">Зараховано</td> </tr> <tr> <td>82-89</td> <td>B (добре)</td> <td rowspan="2">Добре</td> </tr> <tr> <td>75-81</td> <td>C (добре)</td> </tr> <tr> <td>64-74</td> <td>D (задовільно)</td> <td rowspan="2">Задовільно</td> <td rowspan="2">Зараховано</td> </tr> <tr> <td>60-63</td> <td>E (задовільно)</td> </tr> <tr> <td>35-59</td> <td>FX (незадовільно) з можливістю повторного складання</td> <td rowspan="2">Незадовільно</td> <td rowspan="2">Незараховано</td> </tr> <tr> <td>1-34</td> <td>F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням</td> </tr> </tbody> </table>	Рейтинговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі		Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика	Залік	90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано	82-89	B (добре)	Добре	75-81	C (добре)	64-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано	60-63	E (задовільно)	35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано	1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням
	Рейтинговий показник			Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі																							
Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика		Залік																										
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано																									
82-89	B (добре)	Добре																										
75-81	C (добре)																											
64-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано																									
60-63	E (задовільно)																											
35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано																									
1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням																											
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn																											
Практичні заняття	У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для практичних занять. Також здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики. Оцінювання знань та науково-пошукової роботи студентів на практичних заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На практичному занятті оцінюються як теоретичні, так і практичні творчі завдання: «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст освітньої компоненти, основні положення теорій, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання у практичних діях, здійснює творчий підхід, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем,																											

	<p>демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок, сформовані компетентності. На високому рівні вміє використовувати сучасні інноваційні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації;</p> <p>«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами теорії та практикою впровадження навчального матеріалу, аргументовано викладає його; має практичні навички, володіє компетентностями, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями і практичні навички та компетентності, орієнтується в теоретичному матеріалі, але непереконливо відповідає, знання є невпевненими або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності, не вміє оцінювати і порівнювати педагогічні аспекти, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю. Вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для навчання, виховання і розвитку особистості;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Не вміє проводити наукові дослідження та аналізувати їхні результати. Не здатний критично мислити, аналізувати. Не впроваджують цифрові інструменти і технології у практиці роботи педагога</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 25 балів впродовж практичних занять (письмові роботи, усні відповіді).</p> <p>Умови допуску до підсумкового контролю (екзамену) передбачають дотримання Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма контролю: залік</p> <p>Підсумковий контроль здійсню згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.</p>
Відвідування занять	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.): https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozhennia-pro-osp-7-redaktsia.pdf</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p> <p>Рекомендовані платформи: Prometheus, Coursera, EdEra та ін.</p>

8. Рекомендована література

Основна

1. Васянович Г. Педагогічна етика: нач. метод. посіб. Львів: Норма, 2005. 344с.
2. Волкова Н. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Академія, 2003. 576 с.
3. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. URL: <http://itzo.gov.ua/serednya-osvita/providdilennya-zmistu-zahalnoji-serednoji-osvity/normatyvno-pravova-baza-pochatkovoji-osvity/>
4. Зайченко І. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Чернігів, 2003. 528 с.
5. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2005. 343 с.
6. Калощин В. Ф. Позитивне мислення як чинник професійного самовизначення молоді в умовах ПТНЗ: Методичний посібник. К., 2012. 114 с. URL : http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3527/1/KVF_14_KP.pdf (дата звернення : 02.12.2019)..
7. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. №988-Р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
8. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підруч. Київ: Знання, 2007. 447 с.
9. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти: навчальний посібник. К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. 440 с.
10. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи: *Навчальний посібник*. К.: Видавничий Дім “Слово”, 2015. 632 с.
11. Мацко Л. А., Сидоренко Ж. В. Позитивне мислення та засоби його формування у студентів технічного ВНЗ. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2012. №3. С. 176-181.
12. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
13. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 415 с.
14. Педагогічна майстерність учителя: навч. посіб. / за ред. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. Харків: ОВС, 2016. 224 с.
15. Педагогічна майстерність: підруч. / за ред. І. А. Зязюна. Київ: СПО Богданова А. М., 2008. 376 с.
16. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. №1556 – VII. zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
17. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
18. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
19. Сафонова І. О. Виховання особистості у контексті позитивної педагогіки. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика* : збірник наукових праць / За матеріалами X Міжнародної науково-практичної конференції «Духовно-культурне виховання особистості в умовах входження людства в Епоху Культури» в рамках міжнародного проекту Д. Пола Шафера «Епоха Культури» (30 травня 2019 року, м. Київ); Ч. II / Гол. редактор Г. П. Шевченко. Вип. 3 (90). 272 с. С. 173-187.
20. Сафонова І. О. Про деякі аспекти виховання в сучасній педагогіці. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2018. Вип. 5(86). С. 156-172.
21. Сафонова І.О. Виховання позитивної особистості: уроки стоїцизму в проекції на сучасність // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції The 2nd International scientific and practical conference «Innovative development of science and education» (April 26-28, 2020) ISGT Publishing House, Athens, Greece. 2020. 620 p.
22. Сафонова І.О. Ціннісно-сміслові детермінанти виховання позитивної особистості // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку інноваційних процесів наукової думки», присвяченої Дню Науки в Україні, 16 травня 2020 р. Київ-Кропивницький-Кривий Ріг-Україна

23. Скільський Д. Історія зарубіжної педагогіки : *посіб.* Київ: «Смолоскип», 2011. 376 с.
24. Супрун М. О. Педагогіка: *підручник для духовних і світських закладів освіти.* К.: КДА, 2018. 400 с.
25. Фіцула М.М. Педагогіка: *навч. посіб.* Київ: Академія, 2006. 542 с.

Додаткова

26. Аббас Н.О. Роль та місце громадянської освіти в демократичному вихованні підростаючого покоління. *Виховна робота в школі.* 2012. №2. С.37 – 38..
27. Василевич Л.Ф., Юртин І.І. Прийняття рішень за умов конфлікту та невизначеності середовища : навч. посіб. для студ. К., 2013. 128 с.
28. Завгородня Т., Басараб Н. Євроінтеграція та її вплив на розвиток післядипломної освіти вчителів початкової школи. *Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна освіта і наука: проблеми, перспективи, інновації» (27-29 січня 2021 року) / Відповідальний редактор проф. Т.Ю. Дудка.* Київ, 2021. С. 146-150. URL: <http://surl.li/nkjsw>
29. Завгородня Т., Басараб Н. Ціннісно-орієнтований підхід у системі післядипломної освіти вчителів початкової школи в період війни. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація системи освіти в гірських регіонах: національний і глобальний виміри»: збірник тез (22-23 листопада 2022 року). Івано-Франківськ, 2022. С. 33-36.
30. Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 412 с.
31. Спіріна Т.П. Етика соціально-педагогічної діяльності : *навч.-метод. посіб.* К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 247 с.
32. Тарасевич Н.М. Стратегія поведінки вчителя у складних педагогічних ситуаціях: Спецкурс. Тексти лекцій. Полтава: ЮЦПДПУ, 2005. 119 с.
33. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2013. 390 с.
34. Шевченко Г.П. Духовна культура і педагогіка. *Духовність особистості у вимірах культури, виховання та освіти: вибрані наукові статті.* К.: «Педагогічна думка», 2017. 210 с.
35. Positive Personality Education: An Ontological Aspect /І. Safonova, Т. Antonenko, Н. Shevchenko, //Journal of History Culture and Art Research, 9(1), 133–144, 2020.

Викладач:

доктор філософії, асистент кафедри
педагогіки та освітнього
менеджменту ім. Б. Ступарика

Наталія БАСАРАБ